

Když přijde na porozumění pravosti uměleckých děl, poslechněte obchodníky a trh - ne akademiky

Výstava děl údajně ruských avantgardních umělců nespĺňuje tři klíčová kritéria

James Butterwick, 29. ledna 2018

Pohled na instalaci výstavy v Muzeu voor Schone Kunsten v Gentu. James Butterwick

Před zveřejněním společného otevřeného dopisu ze dne 15. ledna - podepsaného mnou, dalšími prodejci, sběrateli a vědci - o dílech připisovaných ruské avantgardě, která je v současné době vystavena v Muzeu výtvarných umění v Gentu, jsem napsal Catherine de Zegherové, ředitelce instituce, dne 7. listopadu 2017. Nijak jsem nesoudil vystavená díla, co se týče jejich pravosti, jen jsem jí chtěl poradit, proč bych jako obchodník nepřijal Gentské obrazy na prodej

v nepravděpodobném případě, že by mi byly nabídnuty, podle tří kritérií, které i já aplikuji na drtivou většinu ruského avantgardního umění :

- *Mohl bych dílo znovu prodat na primárním trhu, tj. prostřednictvím společnosti Christie's nebo Sotheby's?*
- *Je dílo přijatelné pro další prodej pro kteréhokoli významného obchodníka?*
- *Je dílo přijatelné pro významnou muzejní výstavu?*

Představte si scénář. Klient si od mě koupí obraz a o pár let později si přeje ho znovu prodat v dražbě, jen proto, aby mu bylo řečeno, že aukční dům nemůže dílo přijmout, protože nemůže "zaručit pravost". Další klientovou volbou by byl skvělý obchodník, ale ten také odmítne. Jak na tom pak prodejce je?

Mnoho obrazů, které odmítám, je doprovázeno "osvědčením o expertíze", které podepisují někteří akademici, kteří na rozdíl ode mě jako prodejce nejsou finančně odpovědní. Za léta jsem zkřížil meče s takovými osobami, často byli překvapeni, že bych se s jejich učenými názory chtěl dohadovat. Možná by chtěli vysvětlit kupcům, kteří si zakoupili obrazy s jejich certifikáty, proč tyto byly odmítnuty k dalšímu prodeji a nebyly přijaty na nějakou významnou muzejní výstavu?

Situace v Gentu je zajímavá. Podle belgických novin La Libre chce De Zegherová "přepsat historii ruské avantgardy". Zvažovala výše uvedená kritéria? Vzhledem k tomu, že uvedla, že plánuje vzít obrazy z dalších evropských institucí, aby se představily s těmi v Gentu, bylo by zajímavé vědět, zda Costakisova sbírka v Soluni, nejlepší sbírka ruského avantgardního umění v Evropě, by zapůjčila obrazy, aby visely vedle těch v Gentu?

Řešení je podle mého názoru poměrně jednoduché: poslouchejte trh. Mnoho prodejců vám řekne, že jejich prvním referenčním bodem jsou kolegové obchodníci, kteří jsou kvůli finanční odpovědnosti velmi obezřetní. V případě ruského avantgardního umění je úsudek mnoha akademiků tak nedůvěryhodný, že jejich ověření díla je ekvivalentem zařazení jeho pravosti do kategorie "velmi pochybné".

Ale jsou však i znalci: obchodníci a akademici, kteří se svými dlouholetými zkušenostmi stali velkými odborníky. Obchodníci jako Natalia Kournikova, Ildar Galeev a Maksim Boxer z Moskvy, Alex Lachmann a Julian Barran z Londýna - to jsou lidé, kteří se ocitli na špici podnikání a jsou znalí úskalí. Otevřený dopis podepsali také akademici: Sasha Shatskikh a Vivian Barnettová. Jedná se o lidi, s nimiž se aukční domy radí o závěrečném rozsudku ohledně pravosti.

Větší spolupráce mezi ruskými a západními institucemi je nezbytná pro zlepšení úrovně znalosti. Státní Treťjakovská Galerie v Moskvě by mohla být proaktivnější, což by umožnilo větší přístup vědců k velmi potřebným chemickým srovnáním a přispělo k mluvení bez obalu.

Větší právní ochrana je rovněž zásadní. Mnoho odborníků se bojí říct svůj čestný názor ze strachu z agresivních, šikanujících právníků. Nikdo se nedohaduje s Vivian Barnettovou, ani s Chagallovou Komisí, ale ve světě ruského umění musí existovat podobná organizace se stejným vlivem.

Tak málo obrazů na trhu splňuje výše uvedená kritéria "nejsvětější Trojice", ročně mi jsou nabídnuty stovky obrazů, ale obvykle přijímám jen asi deset.

- **James Butterwick** je sběratel, obchodník a přední odborník na ruské umění sídlící v Londýně